

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ SIR MICHAEL LLEWELLYN-SMITH

Ο Χαράλαμπος Σειραδάκης (1886-1970), στρατιωτικός από την περιοχή του Σελίνου στα δυτικά της Κρήτης, με μακρά σταδιοδρομία στον ελληνικό στρατό, η οποία κατέληξε στον διορισμό του ως Νομάρχη Χανίων το 1947, είχε την τύχη να βρει τον βιογράφο του στο πρόσωπο του Χάρη Ξηρουχάκη. Ο συγγραφέας προλογίζει το βιβλίο του με τα εξής λόγια του Βίκτωρος Ουγκώ: « Tout homme qui écrit, écrit un livre: ce livre, c'est lui. » Ή, «κάθε άνθρωπος που γράφει, γράφει ένα βιβλίο. Το βιβλίο αυτό είναι ο ίδιος». Υπέροχο απόφθεγμα!

Ο Σειραδάκης φαίνεται πως οραματίστηκε το μέλλον του στον στρατό από πολύ νεαρή ηλικία. Ξεκίνησε από χαμηλά, όταν κατατάχθηκε στον ελληνικό στρατό τον Φεβρουάριο του 1911, και σταδιακά ανελίχθηκε στην ιεραρχία, αποστρατευόμενος εντέλει το 1947 με τον βαθμό του Συνταγματάρχη. Υπήρξαν, βέβαια, και σκόπελοι στην πορεία του. Για παράδειγμα, το 1935 υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τον στρατό επειδή είχε συμμετάσχει στο αποτυχημένο βενιζελικό πραξικόπημα, ωστόσο επανεντάχθηκε στους κόλπους του στρατεύματος το 1941, πριν από τη Μάχη της Κρήτης, με τον βαθμό του Αντισυνταγματάρχη. Παρόμοια τύχη είχαν και άλλοι βενιζελικοί.

Οι ρίζες της στρατιωτικής σταδιοδρομίας του Σειραδάκη εντοπίζονται στις ταραγμένες συνθήκες που επικρατούσαν στην οθωμανική Κρήτη, με τις εξεγέρσεις των Ελλήνων και την καταστολή τους από τους Οθωμανούς, στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Ο στρατός ήταν το πρώτο πράγμα στο οποίο δήλωσε πίστη και αφοσίωση ο Σειραδάκης. Το δεύτερο ήταν ο Κρητικός πολιτικός και ηγέτης Ελευθέριος Βενιζέλος. Ο συγγραφέας του παρόντος βιογραφικού αφηγήματος είναι σε άριστη θέση, χάρη στους οικογενειακούς δεσμούς και το προσωπικό του ενδιαφέρον, να αφηγηθεί αυτή την ιστορία. Την ξεκινά από τη μικρή πόλη Κάνδανο στα δυτικά της Κρήτης για να μιλήσει στη συνέχεια για τον ελληνικό στρατό, όπου ο Σειραδάκης συμμετέχει διαδοχικά στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-13), στο μέτωπο της Λωρραίνης με τους Γάλλους στον Μεγάλο Πόλεμο, στην Καλλιπολη πάλι με τους Γάλλους και, έπειτα από πολλές ακόμα αποστολές, στη Μέση Ανατολή με τις ελληνικές δυνάμεις στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τελικά στη Μάχη της Κρήτης. Το πρώτο μέρος του βιβλίου εδράζεται στα στιβαρά θεμέλια που παρέχει η υπάρχουσα ελληνική βιβλιογραφία (Βεντήρης, Μαυρογορδάτος κ.ά.), ενώ άλλα μέρη του βιβλίου καταπιάνονται με σχετικά άγνωστα στοιχεία, κάνοντας μια σημαντική προσθήκη στο σώμα της γνώσης. Σε όλη τη διάρκεια της πορείας του, ο Σειραδάκης τραυματίστηκε αρκετές φορές αλλά παρέμεινε πάντα πιστός στο βενιζελικό φιλελεύθερο ιδεώδες και στη στρατιωτική τιμή και ανατροφή του. Στην πατρίδα

του, την Κρήτη, όπου είχε παντρευτεί μια πολύ νεότερή του κοπέλα, έγινε Νομάρχης Χανίων και εγκαταστάθηκε εντέλει στα χρόνια της ωριμότητάς του, με τόσο πολλά βιώματα στη μνήμη του όσα και οι ηλικιωμένοι ήρωες του Σαίξπηρ που αναπολούν τη ζωή τους ως στρατιώτες.

Ο συγγραφέας παρουσιάζει σχολαστικά τη μακρά στρατιωτική σταδιοδρομία του Σειραδάκη, αντλώντας υλικό από το προσωπικό αρχείο του τελευταίου αλλά και από ένα ευρύ φάσμα πηγών που παρατίθενται στο τέλος του βιβλίου. Πρόκειται για μια σύνθετη ιστορία, που αντανακλά τις μεταβαλλόμενες συνθήκες στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις κατά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Την περίοδο εκείνη ο στρατός βίωσε από τον θρίαμβο των Βαλκανικών Πολέμων, που εξασφάλισαν τα εδάφη του νεοελληνικού κράτους, ως και περιόδους κατά τις οποίες το ελληνικό στράτευμα ήταν διχασμένο σε αντίπαλες και διασπαστικές δυνάμεις, κάποιες πιστές στον βασιλιά Κωνσταντίνο και άλλες πιστές στον Βενιζέλο. Από το βιβλίο προκύπτει ότι σε όλη αυτή τη διάρκεια, ο Σειραδάκης παρέμεινε μεν πιστός στον Βενιζέλο, αλλά κατόρθωσε να αποφύγει να εμπλακεί στις μικροπολιτικές των φατριών εντός του στρατού.

Πρόκειται για ένα προσεκτικά γραμμένο αφήγημα που βασιζέται σε πολλές πηγές, κάποιες πολύ γνωστές και άλλες πιο άγνωστες, και φυσικά στις σημειώσεις και τα έγγραφα από το αρχείο του ίδιου του Σειραδάκη. Είναι φανερό πως το βιβλίο αυτό είναι απαύγασμα αγάπης. Περιλαμβάνει και μαρτυρίες άλλων πρώην μαχητών από τις ελληνικές και άλλες βαλκανικές ένοπλες δυνάμεις, οι οποίες είναι επίσης διαφωτιστικές. Θερμά συγχαρητήρια στον Χάρη Ξηρουχάκη που έφερε επιτυχώς σε πέρας αυτή την εκτενή και λεπτομερή καταγραφή.

Νοέμβριος 2023

Sir Michael Llewellyn-Smith

Charalambos Seiradakis (1886-1970) a Cretan from the Selino area of the west of Crete whose long career in the Greek military ended with his appointment in 1947 as Nomarch, or Prefect, of Chania, has been lucky in his chronicler, Charis Xirouchakis. The writer prefaces his book with words from Victor Hugo: *'Tout homme qui écrit, écrit un livre: ce livre, c'est lui.'* A good motto!

Seiradakis seems from his youth to have seen his future as a military one. He started at the bottom, enlisting as a soldier in the Greek army in February 1911, and gradually made his way upwards through the ranks, finally leaving the army in 1947 with the rank of Colonel. There were hiccups on the way. For example, he was obliged to leave the army in 1935 as a result of taking part in the failed Venizelist coup d'état, but was readmitted in 1941, before the battle of Crete, in the rank of Lt Colonel. Other Venizelists will have trod a similar path.

The background to Seiradakis's military career was the turbulent conditions of Ottoman Crete, of Greek uprisings met by Ottoman repression, in the late 19th and early 20th century. The army was his first loyalty. The second was the Cretan politician and leader, Eleftherios Venizelos. The author of this biographical account, who lives in Chania, is well placed by family connections and personal interests to tell this story. It starts in the small town of Kandanos in the west of Crete, and moves on to the Greek army, where Seiradakis takes part in succession in the Balkan Wars (1912-13); in Lorraine with the French in the Great War; in Gallipoli, again with the French; and after several other assignments, in the Middle East with the Greek forces in the second world war and in the battle of Crete. The early part of the book rests on good foundations in existing Greek literature (Ventiris, Mavrogordatos etc.) but other parts are relatively unknown and the book adds significantly to the body of knowledge. Throughout this story, during which Seiradakis was several times wounded, he remained faithful to the Venizelist liberal cause and to his military honour and upbringing. Back in his native Crete, he married a much younger girl, became Nomarch (Prefect) of Chania, and settled down in his mature years, with so many things to remember, like Shakespeare's old men who look back on a soldier's life.

The author deals with his subject's long career meticulously, drawing on an archive left by the subject himself, and on a wide range of sources which are set out in a useful bibliography. It is a complex story, reflecting the changing circumstances of the Greek armed forces of the first half of the 20th century. In this period the army moved from triumph in the Balkan Wars, which established the geography of the modern Greek state, to periods in which the Greek army itself was divided into hostile and fractious forces, some loyal to King Constantine, others to Venizelos. It seems from the book that throughout, Seiradakis while retaining his allegiance to Venizelos, managed to avoid involvement in the petty politics of factions in the army.

This is a carefully written account which draws on many sources, some well-known, other relatively obscure, and of course on the notes and documents in the Seiradakis archive which Mr Xirouchakis has used. The book has clearly been a labour of love. There are other accounts by former fighters in the Greek and other Balkan armed forces which are also illuminating. Charis Xirouchakis is to be congratulated on bringing this long and detailed account to a successful conclusion.